

Ennek a számnak az ára 30 fillér.

Negyvenhetedik évfolyam,

1. szám,

Debrecen, 1927 január 1,

Hirnapkönyvtár
Híradások
241/797

A. M. N. MUSEUM
HIRLAP-OSZTÁLYA

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTIK: DR. KUN BÉLA ÉS DR. RÉVÉSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

Feladataink.

Az 1927-ik esztendő nevezetes évnek mutatkozik a mi életünkben. Hazánkban a közállapotok nagymértékben közeledni ígérkeznek a békebeli boldogabb állapotokhoz. A nemzeti akaratot két kamarából álló országgyűlés fogja ismét elhatározni, szemben az eddigi, bizony forradalmi állapotokra emlékeztető egykamarás nemzetgyűléssel. A közgazdasági életbe pedig már is bevonult az új aranyvalután alapuló pengő, amely nemcsak a nullák tömegével való számolás kellemetlenségétől szabadít meg bennünket, hanem az egész gazdasági életünknek szolid alapokon megújulásával biztat.

Az állami életben bekövetkező e nevezetes változásokkal szemben református anyaszentegyházunk kebelén belül le kell mondanunk arról a reményről, hogy a tapasztalt hiányokat és fogyatkozásokat rövid időn belül törvényhozási úton lehesen megszüntetni. Teljes Magyarország református egyháza ezidőszereint utolsó zsinatának élettartama megszűnik az 1927-ik esztendőben s azt hiszem, igen sok egyéb ok mellett az ország csonkasága is elég ok lesz arra, hogy az új, csonkamagyarországi zsinatot ne siessenek összehívni az arra jogosultak. Vagyis számolnunk kell azzal, hogy sebeinket és bajainkat a fennálló szabályok között igyekezzünk gyógyítani. A mult esztendőt törvényhozási reformjavaslatokkal kezdtük, ennek a mostaniak a során az legyen a feladatunk, hogy keressünk módokat és lehetőségeket egyházunk fogyatkozásainak a fennálló szabályok keretei közt megszüntetésére.

Ilyen fogyatkozásokról elég sokszor van szó. Egyházalkotmányiakról is, gazdaságiakról is, de — ami legfontosabb — a szoros értelemben vett vallási és erkölcsi térre tartozókról is. Halljuk például, hogy egyházszervezetünkben erősen tért foglal a püspöki elem s egyházunk élete minden mozzanatában tulságos súlyt tulajdonítanak püspökeink magatartásának és állásfoglalásának. Ez ugyan szerintem annak a bizonyossága, hogy a püspökeink igen kiváló, ki-magaslóan jeles emberek, aminek csak örülni

lehet. Azaz csak örülni lehetne, hogy ha ez a kiemelkedőség csak absolut mértékkel volna szembeötlő. De attól tartok, hogy itt a relativitás is szerepet játszik, ami aztán már nem örvendetes jelenség. Hiszen más oldalról éppen arról halljuk a panaszt, hogy református lelkipásztoraink tudományos és általános műveltségi színvonala az előző nemzedékéhez képest nem emelkedést mutat. Ez pedig maga után vonja a kitünő püspökök súlyának szükségképpen emelkedését. Erre szolgál az is, amit nem kevesebbszer panaszkodnak, hogy világi részről kevesebb az érdeklődés és sok olyan előkelő családnak, amely azelőtt az egyháznak buzgó munkásait adta, hasztalan keressük a nevét az egyházi évkönyvekben.

De éppen úgy panaszkodnak presbiteriális egyházkormányzatunk tökéletlensége miatt is. Hogy tudniillik a mi viszonyaink közé nem illik ez a szabadság s hogy a pap meg a presbiteretek egymással a legtöbb esetben ellentétben vannak, hogy a presbiteretek akadályai a pásztor minden jóra irányuló törekvésének s egyedüli erényük a takarékoság szokott lenni, az is csupán az egyház behívatalnokainak a rovására. Hogy aztán emiatt nincs a lelkipásztornak elég tekintélye más vonatkozásban sem és emiatt kell örök harcban állni a tanítóval is, aki sokkal több olyan eszközzel rendelkezik, amellyel népszerűséget lehet szerezni.

Nagyobb baj azonban, hogy egyházunk anyagi szükségletei nem találhatnak megfelelő fedezetet sem alsó, sem felső fokon. Felsőbb egyházi alakulataink elsősorban az államszükségletre támaszkodnak a béke idején és ennek bizony nagyon meg van tépászva a mértéke az utóbbi esztendőkből. De nem kisebb a baj az egyházközségekben, amelyeknek a jövedelmét meg az egyházi adó adja s a mostani, adókkal agyonterhelt világban a normális szükségletekre is nehéz volna az egyházi adóban fedezetet találni. Hát még így, hogy az iskolafenntartás terhének nagyobb részét ránk utalta az állam s behívatalnokaink nagyon sok javadalmi részletét nem szolgáltatja úgy, mint azelőtt.

E közt a teménytelen sok baj közt ki veszi észre, hogy az alkotmányi és gazdasági bajok mellett más sebek is vannak. Hiszen templomba most eléggé járnak az emberek. Legálább is a legtöbb helyen. Még a keresztyénséget, vagy közelebbről a kálvinistaságát is több ember emlegeti mostanában, mint a régi világban. Talán ugyan azért, mert egyébről úgysem lehetne észrevenni, mint a dicsekedésből. Sok helyen — és örvendetesen mind több helyen — állnak fenn bibliakörök az Isten ígését szomjúhozók kielégítésére s a helmisszió és a lelki gondozás sok szép példáját látjuk nagyon sok egyházunkban. Hogy ezzel szemben történnek megdöbbentő kitérések, más egyház számára a születendő gyermekek vallása tekintetében megegyezések, még nem is akkora baj, mint az öngyilkosságoknak és a házassági válópereknek szédületesen magas száma. Mert az, aki elhagy bennünket, talán azért teszi, mert keresi Jézus Krisztust s amott véli megtalálhatni. Ha így van: majd vissza jön még hozzánk. De emezek a világ sötétjének martaikává lettek. Arról is csak néhány jámbor lélek gondolkozik, hogy a korcsmáknak vasárnapi dorbézolásait miként lehetne megszüntetni s a káromkodások mellett oly közönyösen haladunk el, mint a jónapot kívánás mellett.

Nem lehet kétséges, hogy nem az alkotmányi, nem is a gazdasági bajok orvoslásán kell kezdeni a munkát, hanem a lelkek megjavításán. Amazoknak a megjavulása magától jön ezek után. Legfeljebb egy az, aminek ehhez az egyház szevezetéből nagyon is nagy köze van: a presbiterek munkájának a helyes végzése. De ez is a lelkek megjavításához tartozik. A lelkipásztornak és minden egyházi munkásnak az a legelső és legfontosabb feladata, hogy a presbiterek munkálkodását tegye Isten országát építővé. A lelkipásztor magában, ha két, vagy háromszáz lélekkel van is dolga, nem tud a gyülekezet építésében megfelelő eredményt elérni alkalmas presbiterek nélkül. Hát még, ha — mint sok helyt minálunk — nyolc-tíz, vagy ennél több ezer lélek esik egy lelkipásztor munkakörébe!

A presbiterek nevelése s őrajtuk keresztül és őáltaluk az egész gyülekezet nevelése s ezen az úton egyházunk bajainak általános gyógyítása legyen az 1927-ik esztendő programja. Magunk is igyekszünk idetartozó kérdésekkel foglalkozni s munkatársainkat is kérjük, hogy ekörbe vágó dolgozataikkal szíveskedjenek bennünket felkeresni.

K. B.

A mai Genf, a mai kálvinizmus.

A gyülekezeti munka mezeje.

A genfi egyház életét nem meríti ki az egyház földi javairól való gondoskodás, annak közjogi szerepét biztosítani akaró törekvés. Az egyház egész szervezete nem csupán az igehir-

detés biztosítására szolgál, hanem egy sereg olyan tevékenységnek ad szabad teret, melyek nálunk nagyrészt ismeretlenek s a kellő anyagiak hián egyelőre meg is valósíthatatlanok. Az egyháznak a lelki élet előmozdítására irányuló, a keresztyénséget életté változtató tevékenységei: 1. az igehirdetés; 2. az ifjúság nevelése; 3. a gyülekezet tagjainak az egyház körül való csoportosítása; 4. a jótékonyosság.

1. Az igehirdetésről már irtam más alkalommal. Jelenleg még azt említem meg, hogy az Ige szolgálatára vannak a vasárnapi istentiszteleteken, vasárnapi iskolán kívül az ú. n. csütörtöki iskolák is. Genében ugyanis csütörtökön nincs tanítás sem az elemi, sem a középiskolákban. Ez a „kis vasárnap“ nemcsak a játékok és kirándulások napja, hanem alkalmat ad a vallásos nevelésre is, a vasárnapi iskola mintájára. Az egyes parókiákon belüli bibliakörök szintén az Ige eszközei, nemkülönbén a parókiák vallásos s tiszta szellemű irodalmat nyújtó könyvtárait is, mely a hívek rendelkezésére áll. E kategóriába esik a „Messager Paroissial“ (Parókiái Híradó) is, melyet mindenki ingyen kap, de kötelességének tartja annak költségeihez önkéntes adományával hozzájárulni. Az öt lelkésszel bíró plainpalaisi parókiában pl. 3500 példányban jelenik meg a „Híradó“. Ami igen jellemző a svájciak takarékosására, ez az a tény, hogy a lapokat 30 lelkes egyháztag hordja házhoz minden alkalommal, mert ott még a filiókkel is takarékoskodnak, nemcsak a milliókkal.

2. Az ifjúságnak a vallástanítás általi neveléséről már szintén szoltam. E nevelői munkák folytatói az ifjúsági egyletek részben az egyház kebelén belül, részben azonkívül, de mindkét esetben erős vallásos szellemmel telítve. Ilyen egyletek: a Keresztyén Ifjúsági Egylet, három alosztállyal a 8—12, 12—16, 16—70 év közöttiek számára; a Keresztyén Leányegylet szintén e három korosztályba tagolva; a lányok számára állított Rayon pour leunes Filles (Lánykör) Fourmis de Plainpolais, de Caronge (A Plainpolais, a Caronge Hangyái) nevű egyletek dolgoznak még e cél érdekében. Az „Etoile“ (csillag) „Oiseau bleu“ (kék madár) nevű ifjúsági (fiú) egyletek vasárnap délutánonként összegyűjtik a különböző társadalmi osztályú fiúkat az ifjú élete nagy kérdéseinek tanulmányozására. Ezáltal s a romboló, züllesztő társaságtól való visszatartás által nagymértékben fejlesztik a keresztyén jellemet, lelkületet. Az egyháznak megvan a maga külön cserkészcsapata. Belőlük s az „Activité chrétienne“ (Ker. tevékenység) tagjaiból áll ki minden ünnepély lelkes rendező gárdája s minden egyházi munkára kapható oly nélkülözhetetlen segédcsapat.

3. Az egyház azon egyletei, melyek a híveket a parókia köré csoportosítják, a következők: a „Régi katechumenusok Egylete“ külön a fiúknak, külön a lányoknak; az egyes paró-

kiák „Protestáns“ vagy „Testvéri köre“-i. E köröknek szép nagy helyiségei vannak, rendszeren a parókia épületében, billiárd asztallal, könyvtárral stb. Hetente egyszer itt gyűl össze a kör s tart vitát egy-egy tag előadása után valamely vallásos, tudományos, vagy éppen szépirodalmi kérdésről. Utána sakkozás, dominózás, kedves társalgásra marad még az egybegyűlt fiérfitársaság, hogy megbeszélje az aktuális kérdéseket a vallásosság látószöge alatt. Ezen egyesületek elnöke rendszeren nem a lelkész, hanem egyik világi ember. A lelkész rendszeren részt vesz a heti összejövetelen, hozzászól a tárgyhöz s úgy irányítja a beszéd s társalgás folyamát, hogy, bár nem ő a hivatalos irányító, mégis ő a hangadó, a láthatatlan dirigens. E hivatás igen nehéz, de sokkal eredményesebb, mint a lelkész hivatalból való elnöklése minden egyházi jellegű egyesületben. — A parókiáknak megvan a maguk ének- és zenekaruk. Az összes parókiák ilyen jellegű egyesületeiből kerül ki az a hatalmas együttes, mely nagy ünnepek alkalmával színesíti a gazdag programot. A társasköröknek, az ének- s zenekaroknak külön-külön megvan a maguk évi nagygyűlése. Mindig más és más parókia megfelelő egylete rendezi ezen egész napra szóló barátságos összejöveteleket. A tagok családostól jelennek meg ott. Néha kirándulás keretein belül van e testvéries együttlét, nagy műsorral, előadásokkal, szórakoztató társasjátékokkal, lakomával (svájci módon: teával, süteménnyel, hideg húséttel, szeszessal nélkül). — A nők a varró-órákon jönnek össze az év minden szakában s nemcsak karácsony előtt, letudni a szegényekkel szembeni kötelességet. A szegény, de dolgozni akaró nők számára munkatermet tart az egyház s ennek produktumát az egyház által létesített üzletben értékesítik.

A jótékonyosság határain mozog a „Croix-bleue“ (Kék kereszt) egyesület tevékenysége, mely a maga kb. 20 egyesülete, szekciója által küzd az alkoholizmus romboló hatása ellen részben megelőzéssel, részben az iszákosok Istenhez térítése által. A gyűlések, heti összejövetelek egyik meghatározó pontja mindig a megrögzött, de züllöttségükből Istenhez fordult alkoholisták megrázó erejű bizonyágtétele a nagy csoda, a bűn halálából, poklából való újjászületés valósága mellett. Vetített képes előadások, nyáron szabadég alatt tartott konferenciák, karácsonyi szeretetvendégségek, személyes egymásra vigyázás jellemzik ezen áldott munkát, melynek keretein belül valósággá, érezhetővé válik a megmentő irgalom, a bűnösöket felemelő krisztusi szeretet: „azért jöttem, hogy megkeressem és megtartsam azt, ami elveszett“.

4. Kimondottan a jótékonyosság eszközei a jótékonyági bizottságok, nemkülönben a minden parókia kebelén belül megtalálható szegényügyi bizottság, mely az önkéntes adományokat juttatja el a szegénységben, betegségben, szerencsétlenség miatt szenvedő test-

vérek számára. — A „Socialis szolgálat önkéntesei“ látogatják a betegeket, kórházakat, menhelyeket s elviszik az adományok mellett keresztyén szeretetüket s hitüket is a leveretés, gyötrelém tanyáira. Az egyházaknak megvannak a munkaközvetítő irodáik; ingyen jogi tanácsot adó, mindenben felvilágosítással szolgáló titkáruk; kölcsönös segélyező-egyletük; egy, vagy több diakonisszájuk az önkéntes szeretetmunkásság gyakorlói mellett is. — A missziói egyesületekről, mint jótékony s missziói szellem propagálását szolgáló egyesületekről már szóltam máskor.

Ha a hivatalos egyház munkájához hozzávesszük a két nagy evangélikációs egyesületnek hitéletet előkészítő, elmélyítő nagy munkáját: akkor méginkább előttünk áll a genfi vallásos élet nagy munkatere. Az „Association Chrétienne Evangélique“ (Evangéliumi Ker. Szövetség) s az „Evangelisation Populaire“ (Népies evangélikálás) a maguk vonzó istentiszteleteivel, megbeszéléseikkel, röpirataikkal, személyes testvéri gondoskodásukkal, jól szervezett kirándulásaikkal, fáradságot nem ismerő buzgalmukkal, az elveszett századik bárányt kereső türelmükkel, odaadásukkal, különösen karácsonyi, húsvéti, pünkösti óriás méretű ünnepeikkel ragadják meg a lelkeket, nevelik be a gyülekezet életébe.

Ha mindezen munkákhoz hozzávesszük a gazdasági, adminisztrációs munkával el nem foglalt, 46 nemzeti egyházbeli rendszeren, 2 kórházi, 22 helyettesítő, 2 kiegészítő, a szabad egyház 4, a német, skót, olasz egyházak, evangélikációs egyesületek egy-egy lelkészének állandó lelkipályozói munkáját: akkor fogalmunk lesz arról a hatalmas munkáról, Isten ígéetének a hívők lelkébe áramlásáról, az evangéliumnak életté levéséről, mely mindenekfelett jellemzi Kálvin gyülekezetének igazán munkálkodó, méltó, nagy utódját.

Dr. I. E.

Közélet

Református Egység.

Tisztelt Szerkesztő úr, tessék elhinni, hogy engem egy cseppet sem érdekel az országos pártpolitika, ellenben annál inkább érdekel minden, ami a mi egyházunkra, vallásunkra s annak híveire vonatkozik és sokszor egészen el vagyok keseredve, amikor a velem egy valódon levőket kisebbiteni és gyalázni hallom. Erre nagyon sok eset volt a mostani képviselőválasztások alkalmával is és én erről éppen azért szeretnék a kedves Protestáns Lapban egyet-mást elmondani.

Méltóztatnak azt tudni, hogy Debrecenben három jelölt volt; vagy inkább három párt. Azok közül az egyik a szociáldemokratáké, amellyel — ezt azt hiszem, mindnyájan valljuk — öntudatos vallásos keresztyén ember

Magyarországon nem tarthat együtt. Az én különféle hivatali és kaszinói barátaim, akiknek legnagyobb része nem debrecenkörnyéki származású és nem református, már hetekkel előre bosszantottak engem, hogy Debrecenben csak háromezer szervezett szociáldemokrata van, mégis hatezer szavazatot fognak kapni a szociáldemokraták s a másik háromezer csupa kálvinista lesz. No, ez ugyan nem úgy történt, mert a szervezettek számát csak másfélezerrel haladta meg a szociáldemokrata szavazatok száma s ez a szám sem olyan körzetekből került ki, ahol a reformátusoknak kellene a kétes szavazatokat tulajdonítani. Hát persze, hogy került benne református szavazó is, sőt tán még több, mint másféle, de azért ezzel aztán elhallgattak. Ellenben annál nagyobb volt a dicsekvés a Bethlen-párt eredményének meglepetészerűen hatalmas voltán. Persze — mondták — mi pápisták jól szavaztunk. Igaz ugyan, hogy a kétféle szertartású katolikusok összesen sem adnák ki az odaesett szavazatok felét s igaz, hogy a jellegzetesen református — gazdáktól lakott körzetekből került ki a legtöbb Bethlen-szavazat, de azért egyik nagy fővárosi lapban is úgy írták meg a dolgot, hogy a győzelem amaz oldalon szereztetett. Abban az egyben van is valami igazság, hogy a római katolikusok, kivéve persze azokat, akik éppen csak a keresztlevelük szerint tartoznak ehhez az egyházhoz, együtt szavaztak. Az is bizonyos, hogy mikor egyik szavazókörzet eredményének megismerése után azt a megjegyzést kockáztattam, hogy én több szavazatot gondoltam onnan a balpártnak, a balpárt egyik legfőbb korifeusa azt a választ adta: Dehogy, hiszen ott alig lakik zsidó. Tehát a zsidók is együtt szavaztak.

Csak mi, reformátusok, nem tudunk egysegesen fellépni. Dehát még ezt sem bánám. Hiszen mink elvégre a szabadságot keressük mindenben és felébe hejjezzük a tekintélynek, tehát oszlojunk meg politikai pártok szerint különböző politikai pártokba. Am akkor emlékeznénk meg arról, hogy a politikának semmi köze az egyházi élethez és ne duzzognánk embertársainkra azért, mert azok más politikai párton merészkednek lenni. Itt, Debrecenben pedig én ezt tapasztalom igen szomorúan. Úgy látom, még az egyház vezetőemberei is aszerint állnak egymás mellé, vagy egymással szembe, amint a politikában egy jelöltre szavaztak, vagy nem. Laktam én már a magam földi téreken bújdosó államhivatalnok minőségemben több városban is, de a kálvinistáknak ezt a széthúzását ilyen mértékben nem tapasztaltam. Sőt láttam azt, hogy a református főispán a függetlenségi pártnak, meg a radikális pártnak a főembereivel együtt a legszebb harmóniában dolgozott az egyház javáért. Csak itt nem lehet ennek így lenni? Csak itt kell nekünk egymás ellen agyarkodni — itt, ahol ha összetartanánk, óriási többségünkkel minden akaratunkat megvalósíthatnánk? Tisztelettel. Aláírás.

Külföld

A fascizmus és a Vatikán közti érdekszövetségről a Christliche Welt okos római levelezője („Spectator Romanus“ álnéven) nagyon megszívlelésre méltó dolgokat ír a következőkben:

„Hogyha ma, a Vatikánnal kötött béke után fölvetjük azt a kérdést, vajjon helyes volt-e eleddig a Mussolini politikája, erre csak igenlő lehet a találó felelet. Amikor ő a hatalmat ezelőtt hat esztendővel a kezébe ragadta, két lehetséges szövetség mutatkozott a számára: vagy az egyházzal, vagy a szabadkőművességgel. Az egykori szocialista előtt, akit állam és egyház egyaránt üldözött, kétségtelenül az lett volna természetesebb, hogy az utóbbit válassza. Azonban ő, éppen ellenkezőleg, az első napjól kezdve harcot hirdetett a vele egykor együttérző szabadkőművesség ellen s ezt a harcot végig is küzdötte amannak teljes megsemmisítésével — amíg ugyanakkor mindent megiet, hogy békét tudjon teremteni a több mint ötven esztendő óta duzzogva félreállott egyházzal. Mussolininak, mint olasz embernek, aki a legjobban ismerhette hazáját, népét és annak belső életét, tisztán kellett látnia az okot, amely erre indította őt: Olaszország csak akkor maradhat életben és virulhat fel újra, hogyha a népe bensőleg egy, ilyené pedig csak akkor lehet, hogyha az állam és az egyház harca következtében 1870 óta előállott nyílt seb végre beforr; az egyház elgondolhatatlan erejű hatalom, a szabadkőművesek pedig végre is többé-kevésbé csak okoskodók, szeréágazó érdekszövetség, politikai idealisták vagy éppen kalandorok, akik ma hozsánnát kiáltanak. Holnap pedig már „feszítsd meg“-et. (N. B. a Christliche Welt a legliberálisabb német prot. lapok egyike, amely a szabadkőművességet egyébként mindig a legnagyobb rokonszenvvel kezeli. R. I.)

„Ehhez járul még egy egészen különleges szempont is, amelyet a külföld legtöbbször nem veszt eléggé figyelembe: az, hogy a római egyház tényleg mégis csak túlnyomó, mérvadó részében olasz egyház. A pápa mindig olasz, a bíboroskollegium többségében szintén mindig olaszokból áll; az óriási hierarchiának minden nagy és kis hivatalnokja olasz. Mind egy vérből valók tehát: ott a pápa, itt a bíboros, ott a pap, itt a szerzetes — valamennyinek meg van a maga olasz rokonsága, akik benne élnek az olasz életben, olaszul gondolkoznak és éreznek s abban az olasz államban gyökeresnek, annak dolgoznak és attól nyerik életfenn tartásukat, amely ellen az egyház eleddig harcot hirdetett. Mindakét félre nézve utoljára is elviselhetetlen állapot volt az, hogy eddig az egyik testvér államhivatalnok volt, a másik pap — s a kettő két ellenséges hatalomnak állott a szolgálatában.

„Most az egyház nemzeti egyházzá lett. A római világegyház, amely azt az igényt hangoztatja, hogy a világ minden keresztyénének ő az egyedül üdvözítő egyháza, eszközévé lett az olasz gondolkodásnak. A vér végre is erősebb a víznél, s a pap, akárhogy felszentelik, szellemi életében és érzésvilágában hazájának a gyermeke marad.

„Ebben látom én a Mussolini politikájának óriási eredményét. Ő azáltal, hogy a Vatikánnal békét kötött, az Imperium Romanum szellemi

Szabad legyen remélnünk, hogy a következő esztendőben előzetőink száma jelentékenyen gyarapodni fog. Ezt kérnünk kell azért is, mert a folyvást növekvő terheket csak úgy tudjuk elviselni, ha közönségünk nem hagy cserben s nemcsak előfizet, de az előfizetési díjakat idejében be is küldi.

Erre a célra lapunk mostani számához **postai befizetési lapot** mellékelünk, kérve annak **mielőbbi felhasználásával az 1927. évi előfizetési díj beküldését.**

Azokat az egyházakat, amelyek hirdetési díjjal hátralékban vannak, kérjük, hogy együttal a hirdetési díjat is szíveskedjenek beküldeni.

**Mindennemű pénzküldeményt kizárólag a 43,916. számú postatakarékpénztári csekkszám-
lára kérünk. Postautalvánnyal küldeni a pénzt a küldőnek is, nekünk is alkalmatlanabb.**

Az előfizetési ár változatlanul marad, amint tavaly volt:

egész évre	14 pengő,
félévre	7 pengő,
egyes szám ára	30 fillér.

Hirdetésekért sorban szedett hirdetésnél szavanként 8 fillért, bekezdésekkel tagolt hirdetésnél pedig szavanként 10 fillért számítunk. Nagyobb s különösen állandóra feladott hirdetések megegyezés szerint vétetnek fel.

A lap minden héten szombaton s rendszerint 10 oldalnyi terjedelmével fog megjelenni.

A magyar protestáns közönség támogatását kérve és remélve, fogunk az új esztendő munkájához.

**A DEBRECENI PROTESTÁNS LAP
SZERKESZTŐI ÉS KIADÓJA.**

Különfélék

Boldog újévet kívánunk szeretett olvasóinknak!

Lapunk címe. A tradíciókra tekintettel meg-
hagyjuk a lap élén a megszokott jelzést, mely szerint a szerkesztőség és kiadóhivatal a kollégiumban van, de azoknak, akik fontosabb küldeményekkel akarnak hennünket felkeresni, tudtukra adjuk, hogy a közönséges levél megtalál ugyan bennünket a kollégiumban is. ajánlott küldeményeket ellenben a *Méliusz könyvesboltba* kérünk irányítani, ahol van szerkesztőségünknek az ajánlott levelek átvételére jogosított megbízottja. *Pénzt pedig egyedül a 43,916. sz. postatakarékpénztári számlára kérünk befizetni. Ha alkallódnék a tőlünk küldött befizetési lap, lehet helyette minden postahivatatalnál üres befizetési lapot venni s arra a mi számunkat — 43,916 — ráírni.* A pénzkezelésnek ez a legegyszerűbb és legbiztosabb módja.

Az újév alkalmából a kollégium tanárai és tisztviselői testületileg tisztelegnek dr. Batlazar Dezső püspök előtt. Gróf Degenfeld József egyházkerületi főgondnokhoz írásban küldik jókívánásaikat.

Agg matrónák. Az újonnan megindult képes „Kis Ujság” című néplap állandó rovatot tart most a legöregebb emberek neveinek felsorolására. 80—85 évesek ezek a legöregebb emberek, akiknek megadatott, hogy átlépjék a bibliai korhatárt. De — mivel az ilyen magas korban már minden év sokat jelent — ezek még fiatalok ahhoz a tisztes két matrónához képest, akiket a mi református egyházi életünkben igen sokan ismernek: Özvegy Némethy Lajosné úrnő, Némethy Lajos egykori debreceni lelkész özvegye s Némethy Károly v. b. t. t., volt államtitkár és e. m. gondnok édesanyja a napokban fogja Isten segítségével betölteni a 94. évet. Márk Pálné úrnő pedig, néhai Márk Pál, egykori debreceni tudós tanár özvegye, novemberben hagyta el a 93-at. Mindkét matróna, magas kora mellett is, szellemi erőinek teljes birtokában van s testileg is bár gyöngye, de élénk és mozgékony. A hatalmas Isten tartsa meg őket szereteteik boldogítására!

A Magyarországi Református Tanítók Országos Egyesülete gyógyító és üdülöházat akar szerezni s erre a nemes célra gyűjtést indított. Az adományokat Súlyom Ferenc igazgató-tanító címére Hajduböszörménybe kell küldeni. A tanítók nagy és úgy egyházi, mint nemzeti szempontból eléggé nem méltányolható munkája természetessé teszi, hogy erre a célra mindenki, anyagi ereje mértéke szerint adakozni fog.

A felsőleányiskola és tanítónőképző-intézet építkezése mintegy tizmilliárd koronába fog belekerülni. Az egyházkerület az ősszel egymilliárdnyi tehert vállalt magára s most Debrecen város legutóbbi közgyűlésén ugyanily összeg megszavazására tétetett javaslat. Ez ugyan ez alkalommal nem lett még határozat, mert a tanácsi javaslat oda-irányult, hogy ezzel kapcsolatban kérje el a város az egyháztól az úgynevezett régi gazdasági akadémiái telek tulajdonjogát, amire nézve a presbitériumnak kell határozatot hozni, sőt az egyházi felettes hatóságok jóváhagyását is kieszközölni. A megegyezésnek azonban aligha lehet akadálva, mert a szóbanforgó teleknek csak a pusztá tulajdonjoga az egyházi, a rajta levő épület ellenben, valamint a telek használati joga a városé most is. A telek tulajdonjogát a város azért kívánja megszerezni, mert a Déri-múzeum és kollégium körüli tér rendezésénél ennek a felhasználására szükség lesz.

A Debreceni Egyetemi Diákasztal (Mensa Academica)-nál az 1926—27. tanév II-dik felében (1927 február hó 1-től) 50 féldíjas (havi 12 pengő = 150,000 K) ebéd-vacsora hely kerül betöltésre. E helyek elnyerésére szóló belvegtelen folyamodványok a Mensa Academica felügyelő bizottságához címezve, 1927 január hó 22-ig az egyetemi quaestori hivatalban adandók be. **Mellékelendő:** 1. Leckekönyv (ill. az egyetemre először iratkozóknál az értekezési bizonyítvány) hiteles másolata. 2. A szülők társadalmi állásáról, vagyoni állapotát és családjuk nagyságát részletesen feltüntető, egy éven belül kiállított hatósági bizonyítvány. 3. Törzslap, amelyet minden pályázó lelkiismeretesen kitölteni köteles. Törzslapot a quaestori hivatal minden pályázónak ad. Elkésve, vagy hiányosan felszerelt kérések, tárgyalás alá nem kerülnek. Kedvezményt nem nyert hallgató, havi ebéd-vacsora jegyért 24 pengőt azaz 300,000

koronát fizet, amiért folyamodni nem kell. A napi ebéd-vacsora jegy ára 96 fillér azaz 12,000 korona.

A Debreceni Egyetem Tisza István Internátusába 1926—27. tanév II-dik felében való fől vételéről szóló lecke-könyv (ili. az egyetemre először iratkozóknál az érettségi bizonyítvány) hiteles másolattal és a szülők vagyoni viszonyait feltüntető haló-sági bizonyítvánnyal fölszerelt pályázati kérvények, a felügyelő-bizottsághoz címezve, 1927 jan. hó 22-ig nyújthatók be a Debreceni Egyetem quaeatori hivatalánál (Ref. Kollégium). Lakás, fűtés, világítás, reggeli, ebéd-vacsora ellátás díja 36 pengő azaz 450,000 korona; a féldíjas helyre fölvételt nyertek havi 18 pengőt, azaz 225,000 koronát fizetnek. Ágytűt és takarót mindenki köteles magával hozni. Az internátus II-ik feléve február 1-én kezdődik.

A hajduböszörményi Keresztyén Ifjúsági Egyesület házat akar vásárolni, hogy megfelelő helyet biztosítson tagjai számára. A mozgalom élén Szabó Gyula hitoktató és Kovács Péter gazdálkodó ifjú áll. Isten segíti azokat, akik Benne bíznak.

Az új felsőházban a református egyházat dr. Baltazár Dezső, dr. Révész Kálmán, dr. Ravasz László püspökök, gróf Degenfeld József, dr. Darányi Ignác és Dókus Ernő főgondnokok fogják képviselni.

Téli gazdasági iskola Derecskén. A több éven át sikerrel működött népfőiskola folytatásaként dec. 16-án nyílt meg a téli gazdasági iskola a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara és Derecske község áldozatkészségéből, hogy a tanulni vágyó gazdaifjaknak alkalmuk nyíljon gazdasági ismeretekben tökéletesíteni magukat. Tanfolyam végén vizsgát tesznek a hallgatók és bizonyítványt kapnak. Kívánjuk, hogy ez az intézmény az egyéni boldogulásra át szolgálja egyházunk és hazánk javát.

Magyar küzdelem. Egyik erdélyi egyházi lapból olvassuk, hogy a román kormánytól az iskola igazgatóságok rendeletet kaptak, amelynek értelmében, akinek a gyermeke már egyszer a román állami iskolába beiratkozott, köteles gyermekét a román állami iskolába járattatni és a református iskola növendékei az ilyen gyermeknek testvérei sem lehetnek többé.

Konstantinápoly új neve. A török nemzetgyűlés elé javaslatot terjesztettek, amely szerint Konstantinápoly neve a jövőben Musztafa Kemal legyen.

Az újpesti református szegények részére báró Wolfner Tivadar gyáros ötven pár cipőt ajándékozott karácsonyra. A jókedvű adakozót szereti az Isten!

Pacséron Marton Bálint presbiter 30 ezer dináros alapítványt tett a református szegény gyermekek felsegélyezésére. Aki bőven vet, bőven is arat.

Református lelkészek a parlamentben. Az új képviselőháznak három református és 11 római katolikus lelkész-tagja lesz. A református lelkész-képviselők: Barabás Samu, Janka Károly és Kontra Aladár.

A pengőszámítás 1927 január 1-én életbe lép, ettől kezdve köteles minden testület, vállalat és hatóság hivatalos könyvében a pengőszámításra áttérni. Megtörtént az intézkedés az új pénz kibocsátásáról és a régi koronás bankjegyek forgalomból való kivonásáról.

A debreceni Keresztyén Ifjúsági Egyesület évi rendes közgyűlését december hó 29-én az egyház tanácstermében tartotta. Beszámolás történt az évi működésről, átvizsgáltatott a zárszámadás és megtörtént a jövő évi költségvetés előirányzása is.

Karácsonyi ajándékul a Magyarság Évkönyve kb. 400 oldalnyi terjedelemben jelent meg, s a gazdag szépirodalmi részen kívül tartalmazza mindazokat a hasznos tudnivalókat, amelyekre az intelligens magyar középosztálynak szüksége van a mindennapi életben. Külön meg kell említenünk a „Rádió lexikon”, a „Szakácskönyv” és „A magyar középosztály jóléte és életszínvonala” című részeket, melyek mindegyike érdekes és hasznos tanulmány. Az Évkönyv értéke 200,000 korona, csak amnyi példányban jelent meg, ahány előfizető van, miért is célszerű, hogy a minden tekintetben elsőrangú intranzigens keresztény, nemzeti irányú lapra, a „Magyarságra” még ma előfizessen a kiadóhivatalnál, Budapest, VIII., József körút 5.

A szerkesztésért és kiadásért felelős a laptulajdonos:
Dr. KUN BÉLA.

NEM REKLÁM, HANEM VALÓSÁG

TELEFON:

13-35.

29-52

hogy dús választékban gyönyörű szabású
férfi- és fiú ruhák olcsó árban a

TELEFON:

13-35.

MAGYAR RUHAIPAR

DEBRECEN LEGNAGYOBB FÉRFI ÉS FIÚ RUHAARÚHÁZÁBAN

PIAC-UTCA II. SZ. (közvetlen a Bika-szálló alatt) **szerezhetők be.**

Hivatalos értesítés.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.
3172—1926. szám.

Körlevél
a kebelbeli esperesekhez.

A keszthelyi református anyaegyház minden erejét megfeszítve sem képes templomát felépíteni. Ezért országos gyűlés engedélyezését kérte és ezt meg is nyerte a m. kir. Belügyminiszter úrtól. Nevezett egyház a gyűjtőíveket minden egyházközségünkhez megküldte. Egyetemes református érdek lévén, hogy Keszthelyen református templom épüljön, az erre irányuló gyűjtést úgy a Nagytiszteletű Esperes urak, mint általuk az összes kebelbeli egyházközségek lelkészeinek, presbiteriumainak odaadó s eredményt biztosító támogatásába a legmelegebben ajánlom és kérem.

Debrecen, 1926. december 23.

Atyafiságos szeretettel:

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

A „Debreceni Protestáns Lap“ 50-dik számában megjelent *nagyszekeresi* református kántortanítói állás pályázati határidejét 1927. január 15-ig meghosszabbítom, az ott jelzett kellékekkel, a presbiterium határozata alapján. *Jakab Lajos* lelkész, iskolaszéki elnök.

FONCIÈRE ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ INTÉZET

DEBRECENI VEZÉRŐGYÖNKSÉGE

úgyis mint a TISZÁNTÚLI REF. EGYHÁZKERÜLET
HIVATALOSAN SZERZŐDÖTT biztosító intézete.

ELFOGAD:

tűz-, jég-, baleset-, szavatossági-, betörésses-lopás-, szállitmány- és élet-biztosításokat a legelőnyösebb feltételek mellett.

><

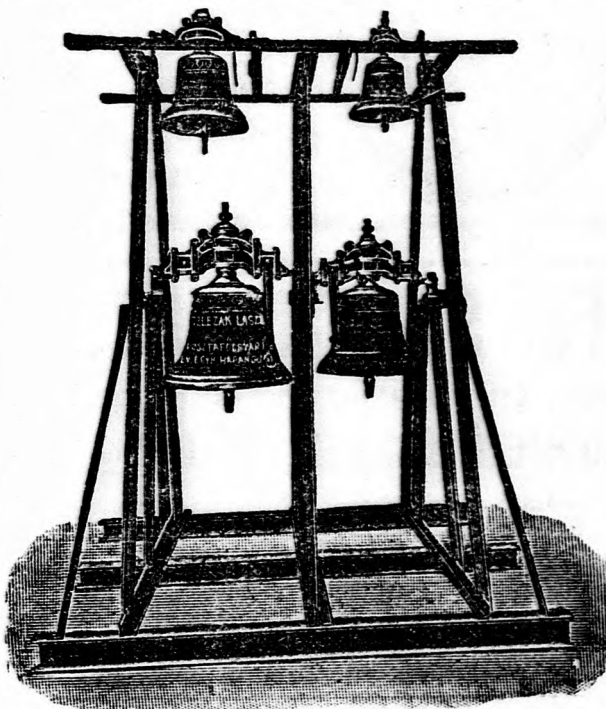
38—52

Le-késznek, tanároknak, tanítóknak, presbitereknek és egyháztagnak a főtiszteletű és méltóságos egyházkerületi E-nökséggel történt megálapodás alapján külön kedvezmények.

Debrecen, Piac-u. 61. sz., II. emelet.

SZLEZÁK LÁSZLÓ

harang-ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyártás
BUDAPEST, VI, FRANGEPÁN-UTCA 77. SZ.
(Saját házában). A nyugati pályaudvartól induló BUR vasúti „ÖR-HÁZ“ megállóhely A) B) C) J) kocsikkal. Telefon: Lipót 913—53

Az 1900. évi párizsi világ-, 1921. és 1923. évi vas- és gépipari kiállításon aranyéremmel kitüntetve. Számos egyházi elismerőlevél és az 1925. Országos Kézműveipari Társulat versenye a m. kir. kormány dicsoklevelével kitüntetve és az 1926. évi kézműipari kiállításon a m. kir. kormány által dicsoklevelével kitüntetve.

FITTLER SÁNDOR

orgona és harmónium gyára
Pesterzsébet, Határ-ut 20.

Készít:

Új Orgonákat,
Orgonasípokat,
iskolai és templomi
Harmóniumokat.

Javítások gyorsan, szakszerűen mérsékelt árkért
Árjegyzék és költségtérítés díjtalan

ALAPÍTTATOTT 1910-BEN

„DANKÓ“ Temetkezési Vállalat

(Tulajdonos: EKLI JÓZSEF.)

DEBRECEN,
KOSSUTH-U. 6. SZÁM.

Telefon: nappal 322.

Telefon: éjjel 66. sz.

M. kir. Tisza István tudományegyetemi klinikák, Állami gyermekmenhely, Honvédkórház, Református ápoloda, Debrecen szabad királyi város szállítója.

TELEP ÉS KOPORSÓGYÁR: DOMB-UTCA 16. SZ.,
hol éjjel is a gyászoló közönség rendelkezésére állunk.

Olcsó árak. ♦ Szolid kiszolgálás. ♦ Előnyös fizetési feltételek. ♦ Temetéseket vidéken is vállalunk.

Debreczeni István
órás-mester
Debrecen, Péterfia-u. 8.
Speciális órák javítása
Mindennemű órák raktára.

IFJ. SZÁNTÓ JÓZSEF

papi-, úri- és egyenruhakészítő szabó cég
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY, FÖTÉR (SÁJÁT HÁZ)

Számos elismerőlevél művészi, jó munkáért.
Éremkitüntetések különböző kiállításokról.

Legcélstörőbb ajándék lelkész urak részére a palást.

Cégem eddig 5000 palástot szállított s munkáért a legnagyobb haszon és jutalom az elismerőlevelek voltak. Kérem a tisztelettel hasonló ajándékrendeléseit.

Tisztelettel IFJ. SZÁNTÓ JÓZSEF, az „ORLE” szabója.

T. SZÁNTÓ JÓZSEF úrnak
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.

Ref. egyházközségünk előjárósága fiatal s.-lelkészünket, ki ideiglenes kiküldetésének ideje alatt a hívek szeretetét nagy mértékben megnyerte, közelebbi eltávozásakor emlékül egy papi palásttal akarja megajándékozni. Az egyházi lapokból értesültünk, hogy uraságod ref. papi diszruhák és palástok szolid kiállításával a lelkészek tetszését és megalégedését vívta ki. Ezért felkérem, sziveskedjék engemet lehetőleg postafordultával értesíteni, körül-belül 100 korona elegendő volna-e egy szebb palástért. Még csak arra kérem, sziveskedjék figyelembe venni, hogy a palásttal egy jeles képzettségű, nemes ambíciójú, általánosan kedvelt kezdő fiatal pap érdemeit óhajtjuk jutalmazni. Vagyis inkább ezzel is arra serkenteni, hogy magát tovább képezze, fejlessze. Eppen azért óhajtánók, hogy az ilyen ajándéktárgynak alkalmas legyen úgy minőség, mint kiállítás tekintetében.

Besztercén (Erdély) 1909 szept. 15-én.

Szives üdvözléssel: Ráduly János, presbiter.

T. SZÁNTÓ JÓZSEF úrnak
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.

Készséggel sietek kijelenteni, hogy az Ön által szállított palásttal ifjú lelkészünknek nagy örömet szerezünk.

Fogadja szép munkájáért az előjáróság teljes elismerését.
Tisztelettel. Ráduly János, presbiter.

T. SZÁNTÓ JÓZSEF szabó mester úrnak
HÓDMEZŐVÁSÁRHELY.

Alulírott, Szántó József úrral egy papi reverendát készítettem és azzal meg vagyok elégedve.
Debrecen, 1909 ápr. 24.

Hazaftias tisztelettel: Eröss Lajos, ref. püspök

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése
Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

*

A háztartás, mezőgazdaság és ipar körébe vágó

összes vasárúk

állandó nagy raktára.

Telefon 6.

MOST MEGJELENT egyházi-, irodalmi könyvujdonságok:

Czegléd Sándor: Sylvester bibliai kézikönyve	K 30,000.—
Czegléd Sándorné: Szent fogadástétel (Konfirmációi emlék)	4,500.—
Czegléd Sándor: Követlek uram	6,000.—
Gyúlvézi István: Én vagyok az út (Egyházi beszédek)	18,000.—
Hastings: A mintakép	50,000.—
Herpay Gábor dr.: Nemes családok Hajdúvármegyében	100,000.—
I Fioretti di San Francesco: Assisi szent Ferenc kis virágos kertje. (Fordította: Tormay Cecilia)	22,500.—
Kesztyűsné Balogh Margit: Te benned bízunk (Történelmi kis regény)	6,000.—
Kesztyűsné Balogh Margit: Lélekrablás	3,000.—
Kováts Tibor tanár: Karénekeskönyv (Zsoltarok és dicséretetek a magyar református egyházi énekkarok számára)	45,000.—
Makkai Sándor: Aratás (Előadások, Ecclesia, Militans Beszédek, Feltámadunk. Művészet és Irodalom)	85,000.—
Ravasz László: Emberélet útjának felén	125,000.—
Révész Imre: Mennyei nász-dal	25,000.—
Szabó Dezső: A magyar protestánsizmus problémái	12,500.—
Uray Sándor: Lelkészi szolgálati napló (Minden református lelkésznek nélkülözhetetlen)	50,000.—
Vásárhelyi János: Megvígasztaltatva—vígasztalni	87,500.—
Vass Vince: Baptisták, Nazarénusok, Methodisták, Üdvhadsereg, Adventisták, Nemzetközi Bibliatanulók	18,000.—
Vass Vince: Jókai kálvinizmusa	5,000.—
Záborszky János: Bibliaolvasó kalauz (Nyolc hétre napi jegyzetekkel)	4,800.—

MÉLIUSZ KIS KÖNYVTÁR. Szerkeszti Uray Sándor.
A 10 füzet együtt 45.000 korona.

A fenti művek kaphatók és megrendelhetők a

„MÉLIUSZ”

könyv-, papir-, írószer- és zenemű kereskedésében
Debrecen, Ferenc József-út 26.

TELEFON: 2-70.

Postai megrendeléseket pontosan és azonnal expedálunk.